

KARTLEGGING AV LOVER OG FORSKRIFTER OM INTERNKONTROLL I KOMMUNAR OG FYLKESKOMMUNAR

Å jour pr. 1. mai 2012

INNHALD

BAKGRUNN	1
DEPARTEMENT UTAN REGLAR OM INTERNKONTROLL I KOMMUNAR	2
DEPARTEMENT SOM BERRE FORVALTAR AV REGLAR OM INTERNKONTROLL KNYTT TIL AKTØRPLIKTER	2
ARBEIDSDEPARTEMENTET	3
BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	7
FINANSDEPARTEMENTET	10
FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KYRKJEDEPARTEMENTET	10
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	11
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET	16
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET	17
KUNNSKAPSDEPARTEMENTET	18
EVALUERING AV GJELDANDE REGLAR	19
REGULERING AV KOMMUNAL INTERNKONTROLL I NORDEN	19

BAKGRUNN

Første kartlegging blei utarbeidd av sekretariatet for arbeidsgruppa som skulle føreslå tiltak for å styrkje eigenkontrollen i kommunar og fylkeskommunar (å jour pr. 15. desember 2009). Sjå rapporten *85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane*.

Kartlegginga blei oppdatert av Kommunalavdelinga i Kommunal- og regionaldepartementet (å jour pr. 11. april 2011). Denne utgåva er oppdatert pr. 1. mai 2012.

Kartlegginga skil mellom kommuneplikter og aktørplikter. Kommuneplikt vil seie lov- pålagte plikter som det berre ligg til kommunane å utføre, medan aktør plikt vil seie plikter som stiller krav til einkvar som driv ein aktivitet eller tilbyr ei teneste, sjå Meld. St. 7 (2009-2010) punkt 4.3. Dei viktigaste føresegnene om internkontroll er siterte slik at likskapar og ulikskapar i den rettslege reguleringa kjem klarare fram. På denne måten kjem også omfanget av reglane betre fram.

DEPARTEMENT UTAN REGLAR OM INTERNKONTROLL I KOMMUNAR

- Forsvarsdepartementet
- Kulturdepartementet
- Olje- og energidepartementet

Korkje Statsministerens kontor eller Utanriksdepartementet har vore spurt i arbeidet med kartlegginga.

DEPARTEMENT SOM BERRE FORVALTAR AV REGLAR OM INTERNKONTROLL KNYTT TIL AKTØRPLIKTER

Tre departement forvaltar forskrift 15. desember 1994 nr. 1187 om internkontroll for å oppfylle næringsmiddelovgivningen. Forskrifta skal mellom anna sikre at føresegnene i forskrift om næringsmiddelhygiene blir følgde. To av desse departementa forvaltar ikkje andre reglar om internkontroll i kommunar:

- Fiskeri- og kystdepartementet
- Landsbruks- og matdepartementet

Dersom ein fylkeskommune har akvakulturløyve, må han følgje krava i forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgevningen av 19. mars 2004 nr. 537 (IK-Akvakultur). Forskrifta blir forvalta av Fiskeri- og kystdepartementet.

Miljøverndepartementet forvaltar forureiningslova. Som forureinar er kommunane omfatta av kravet om internkontroll i internkontrollforskrifta som mellom anna er heimla i forureiningslova § 52 b. Kravet om internkontroll gjeld ikkje kommunen som mynde.

Nærings- og handelsdepartementet forvaltar forskrift 6. juni 1997 nr. 572 om bygg- og anleggsberedskap som har til formål å "gi de nødvendige bestemmelser for å sikre en samordnet beredskapsplanlegging for landets bygg- og anleggsressurser". Det er i forskrifta punkt 2.3 stilt krav om at kommunar og fylkeskommunar med byggherreansvar (jf. punkt 1.4) "etablerer et internkontrollsystem (IK-system) for å dokumentere planleggingen på dette området." Det er stilt krav om elementa i internkontrollsystemet.

Samferdselsdepartementet forvaltar fleire regelsett som er aktuelle dersom ein kommune tilbyr offentlege elektroniske kommunikasjonstenester eller liknande. Då må kommunen følgje krava om internkontroll i ekomlova, forskrift om elsikkerhet i elektronisk kommunikasjonsnett og forskrift om elektronisk kommunikasjonsnett. Det vil også gjelde krav om internkontroll dersom ein kommune driv skitrekke, taubane eller liknande, sjå jernbanelova og lov om anlæg av taugbaner og løipestrenger mv. med forskrifter.

ARBEIDSDEPARTEMENTET

Kommuneplikt. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

§ 5. Internkontroll

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at virksomhet og tjenester etter kapittel 4 er i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller denne plikten.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om pliktens innhold.

Arbeidsdepartementet har gjeve forskrift om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen med heimel i § 5. (FOR 2010-11-19 nr 1463):

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bidra til faglig forsvarlige sosiale tjenester og til at sosiallovgivningen oppfylles gjennom krav til systematisk styring og kontinuerlig forbedringsarbeid i tjenestene.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder de kommunale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 3. Internkontroll

I denne forskriften betyr internkontroll systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 4. Innholdet i internkontrollen

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å etterleve krav fastsatt i, eller i medhold av, lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Internkontroll innebærer at kommunen, som ansvarlig for virksomheten, skal:

- a) beskrive virksomhetens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet samt hvordan virksomheten er organisert. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,*
- b) sikre tilgang til aktuelle lover og forskrifter som gjelder for virksomheten,*
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor det aktuelle fagfeltet samt om virksomhetens internkontroll,*
- d) sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,*
- e) gjøre bruk av erfaringer fra tjenestemottakere og pårørende til forbedring av virksomheten,*
- f) skaffe oversikt over områder i virksomheten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,*
- g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av sosiallovgivningen,*
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i virksomheten.*

§ 5. Dokumentasjon

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse.

Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig.

Aktørplikter. Arbeidsmiljølova. Internkontrollforskriften

Som arbeidsgivar har kommunane omfattande plikter innan systematisk helse-, miljø- og tryggleiksarbeid, sjå arbeidsmiljølova § 3-1:

§ 3-1. Krav til systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

(1) For å sikre at hensynet til arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet blir ivarettatt, skal arbeidsgiver sørge for at det utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten. Dette skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte.

(2) Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid innebærer at arbeidsgiver skal:

- a) fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet,*
- b) ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt,*
- c) kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risikoforholdene i virksomheten, utarbeide planer og iverksette tiltak for å redusere risikoen,*
- d) under planlegging og gjennomføring av endringer i virksomheten, vurdere om arbeidsmiljøet vil være i samsvar med lovens krav, og iverksette de nødvendige tiltak,*
- e) iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av denne lov,*
- f) sørge for systematisk arbeid med forebygging og oppfølging av sykefravær,*
- g) sørge for løpende kontroll med arbeidsmiljøet og arbeidstakernes helse når risikoforholdene i virksomheten tilsier det, jf. bokstav c,*
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet for å sikre at det fungerer som forutsatt.*

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av kravene i denne paragraf, herunder om krav til dokumentasjon av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet.

Føresegna heimlar internkontrollforskrifta (Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, FOR 1996-12-06 nr 1127). Internkontrollforskrifta inneber ein samordning av krav om internkontroll, slik at same krav gjeld på ei rekkje område, sjå nærare § 2:

§ 1. Formål

Gjennom krav om systematisk gjennomføring av tiltak, skal denne forskrift fremme et forbedringsarbeid i virksomhetene innen

- arbeidsmiljø og sikkerhet*
 - forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester*
 - vern av det ytre miljø mot forurensning og en bedre behandling av avfall*
- slik at målene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen oppnås.*

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for virksomhet som omfattes av

- lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (lov 24. mai 1929 nr. 4)
- sivilforsvarsloven § 48 jf. § 41 (industrivernpliktige virksomheter) (lov 17. juli 1953 nr. 9)
- produktkontrollloven (lov 11. juni 1976 nr. 79)
- arbeidsmiljøloven (lov 4. februar 1977 nr. 4)
- forurensningsloven, dersom virksomheten sysselsetter arbeidstaker (lov 13. mars 1981 nr. 6)
- genteknologiloven (lov 2. april 1993 nr. 38)
- strålevernloven (lov av 12. mai 2000 nr. 36).
- brann- og eksplosjonsvernloven (lov 14. juni 2002 nr. 20).

Denne forskrift kommer ikke til anvendelse på Svalbard eller på virksomhet som nevnt i arbeidsmiljøloven § 2 nr. 3, jf. kgl.res. av 27. november 1992 om arbeidervern og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

Internkontroll: Systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen: De lover som er nevnt i § 2 første ledd samt forskrifter fastsatt i medhold av disse.

§ 4. Plikt til internkontroll

Den som er ansvarlig for virksomheten skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll i virksomheten og at dette gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter.

Arbeidstakerne skal medvirke ved innføring og utøvelse av internkontroll.

§ 5. Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

<i>Internkontroll innebærer at virksomheten skal:</i>	<i>Dokumentasjon</i>
<i>1. sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten</i>	-
<i>2. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer</i>	-
<i>3. sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes</i>	-
<i>4. fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet</i>	<i>må dokumenteres skriftlig</i>
<i>5. ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder</i>	<i>må dokumenteres</i>

<i>hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt</i>	<i>skriftlig</i>
<i>6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene</i>	<i>må dokumenteres skriftlig</i>
<i>7. iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen</i>	<i>må dokumenteres skriftlig</i>
<i>8. foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt</i>	<i>må dokumenteres skriftlig</i>

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. Dokumentasjon som følger av krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel instruksjer, tillatelser, kompetansebevis, sertifikater o.l. skal inngå.

Skriftlig dokumentasjon etter denne forskrift skal minst omfatte annet ledd nr. 4) til og med nr. 8) i denne paragraf.

Frivillige sertifikater kan også inngå som en del av dokumentasjonen.

§ 6. Samordning

Når flere virksomheter utøver arbeid på samme arbeidsplass, skal de, når det er nødvendig, skriftlig avtale hvem av dem som skal ha ansvaret for å samordne internkontrollen for deres felles aktiviteter eller områder. Kommer slik avtale ikke i stand, kan tilsynsmyndighetene bestemme hvem av dem som skal ha dette ansvaret. Dersom hensynet til helse, miljø eller sikkerhet tilsier en annen ansvars plassering, kan tilsynsmyndighetene omgjøre en inngått avtale.

Når en virksomhet som oppdragsgiver engasjerer oppdragstakere e.l. til å utføre oppgaver på virksomhetens eget område eller anlegg, skal oppdragstakers internkontroll såvidt mulig legges til grunn for de aktiviteter som omfattes av oppdraget. Dette gjelder både der oppdraget utføres av oppdragstaker personlig, ved egne ansatte eller andre. Oppdragsgiver skal informere om fellesregler o.l. og påse at mulige mangler blir korrigert eller nødvendige tilpasninger foretatt i sin egen eller oppdragstakers internkontroll.

§ 7. Tilsynsmyndighet

Tilsynsmyndighet etter helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen fører tilsyn med og gir veiledning om gjennomføring og etterlevelse av denne forskrift.

§ 8. Dispensasjon

Arbeids- og sosialdepartementet kan etter samråd med Miljøverndepartementet, Justis- og politidepartementet og Helsedepartementet gi dispensasjon fra denne forskrift når særlige forhold foreligger.

§ 9. Klage

Enkeltvedtak truffet med hjemmel i denne forskrift kan påklages til det forvaltningsorgan som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket, jf. forvaltningsloven.

Ved enkeltvedtak truffet med hjemmel i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen kommer bestemmelser om klageadgang i de nevnte lover til anvendelse.

§ 10. Reaksjonsmidler

Bestemmelsene om straff og andre reaksjonsmidler som fremgår av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen kommer til anvendelse ved overtredelse av forskriftens bestemmelser.

Arbeidstilsynet har laga rettleiarar og anna materiale om arbeidsmiljølova og HMS-arbeid.

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

Kommuneplikt. Barneverntenestelova

§ 2-1 andre ledd:

Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

Føresegna er generelt formulert, det vil seie at ordlyden ikkje avgrensar føresegna til å gjelde barneverntenesta. Plikten er utdjupa i forskrift om internkontroll for kommunen sine oppgåver etter lov om barneverntjenester:

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder alle kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester.

§ 3. Definisjon

I denne forskriften betyr internkontroll systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

§ 4. Innholdet i internkontrollen

Internkontrollen skal tilpasses barneverntjenestens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å etterleve krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

Internkontroll innebærer at kommunen blant annet skal:

- a) beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,*
- b) sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,*
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,*
- d) sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,*
- e) gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,*
- f) skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller*

mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,

- g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,*
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.*

§ 5. Dokumentasjon

Internkontrollen må kunne dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av barneverntjenestens størrelse, aktiviteter og risikoforhold.

Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006.

BLD har laga ein rettleiar om internkontrollen:

http://www.regjeringen.no/kilde/bld/bro/2006/0007/DDD/PDFV/284443-q-1105_ny.pdf.

Kommuneplikt. Krisesenterlova

§ 8. Internkontroll

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at dei verksemdene og tenestene som utgjør krisesentertilbudet, utfører oppgåvene sine i samsvar med krav fastsette i lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjere greie for korleis ein oppfyller denne plikta.

BLD har utarbeidet en veileder i internkontroll av kommunalt krisesentertilbud for kommunene:

http://www.regjeringen.no/upload/BLD/krisesenter/Internkontroll_Krisesentertilbud_web.pdf

Kommuneplikt. Introduksjonslova (ikkje i kraft)

Eit krav om internkontroll etter introduksjonslova vil tre i kraft 1. september 2012.

Ny § 24 skal lyde:

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at virksomhet og tjenester etter kapitlene 2 til 4 og § 25 tredje og fjerde ledd er i samsvar med krav fastsatt i loven. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller denne plikten.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om plikten til å føre internkontroll.

Aktørplikt. Barnevern

Det er krav om internkontroll i barneverninstitusjonar (FOR 2008-06-10 nr 580: Forskrift om krav til kvalitet og internkontroll i barneverninstitusjoner):

§ 10. Internkontroll

Institusjonen skal ha internkontroll for å sikre at den utfører oppgåvene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov.

I denne forskriften betyr internkontroll systematiske tiltak som skal sikre at institusjonens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

§ 11. Virkeområde

Internkontrollplikten gjelder alle oppgaver institusjonen har etter lov om barneverntjenester eller i medhold av denne.

§ 12. Innholdet i internkontrollen

Internkontrollen skal tilpasses institusjonens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å etterleve krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

Internkontroll innebærer at institusjonen blant annet skal:

- a) beskrive hvordan institusjonen er organisert, samt institusjonens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,*
- b) sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for institusjonen,*
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om institusjonens internkontroll,*
- d) sørge for at arbeidstakerne, oppdragstakerne og samarbeidspartnerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,*
- e) gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av institusjonen, samt gjøre bruk av erfaringer fra den kommunen som har ansvaret for oppfølging av barnet, jf. lov om barneverntjenester § 8-4,*
- f) skaffe oversikt over områder i institusjonen hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,*
- g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,*
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i institusjonen.*

§ 13. Dokumentasjon

Internkontrollen må kunne dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av institusjonens størrelse, aktiviteter og risikoforhold. Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig.

BLD har utarbeidd ein rettleiar om internkontroll i barneverninstitusjonar:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/veiledninger_brosjyrer/2010/Veileder-om-internkontroll-i-barnevernsinstitusjoner.html?id=611561

FINANSDEPARTEMENTET

Kommuneplikt. Skatteoppkrevjar

Skattedirektoratet har med heimel i skattebetalingsforskrifta § 2-8 gitt ein instruks for skatteoppkrevjarar (instruks 8 januar 2009). Krav til internkontroll med verksemda som skatteoppkrevjar følgjer av § 2-2 i instruksen.

Kommuneplikt. Tilskotsforvaltning (ikkje fastsett i lov eller forskrift)

Dersom kommunane forvaltar øyremerka statlege tilskot til vidare fordeling, vil kommunen vere omfatta av eit krav om internkontroll i *bestemmelser om økonomistyring i staten* (fastsett av FIN 12. desember 2003) punkt 6.3.8.

FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KYRKJEDEPARTEMENTET

Aktørplikt. Personopplysningar

Det er i forskrift gitt nærmare reglar om internkontrollen (FOR 2000-12-15 nr 1265: Forskrift om behandling av personopplysningar):

§ 3-1. Systematiske tiltak for behandling av personopplysningar

Den behandlingsansvarlige skal etablere internkontroll i samsvar med personopplysningsloven § 14. De systematiske tiltakene skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter og størrelse i det omfang det er nødvendig for å etterleve krav gitt i eller i medhold av personopplysningsloven, med særlig vekt på bestemmelser gitt i medhold av personopplysningsloven § 13.

Internkontroll innebærer at den behandlingsansvarlige blant annet skal sørge for å ha kjennskap til gjeldende regler om behandling av personopplysningar, tilstrekkelig og oppdatert dokumentasjon for gjennomføring av de ovenstående rutiner, samt ha denne dokumentasjonen tilgjengelig for de den måtte angå.

Den behandlingsansvarlige skal også ha rutiner for oppfyllelse av sine plikter og de registrertes rettigheter etter det til enhver tid gjeldende personvernregelverk, herunder ha rutiner for

- a) innhenting og kontroll av de registrertes samtykke, jf. personopplysningsloven §§ 8, 9 og 11,*
- b) vurdering av formål med behandling av personopplysningar i samsvar med personopplysningsloven § 11 bokstav a,*
- c) vurdering av personopplysningenes kvalitet i forhold til det definerte formålet med behandling av opplysningene, jf. personopplysningsloven §§ 11 bokstav d og e, 27 og 28, samt oppfølging av eventuelle avvik,*
- d) oppfyllelse av begjæringer om innsyn og informasjon, jf. personopplysningsloven §§ 16 til 24,*
- e) oppfyllelse av krav fra den registrerte om reservasjon mot visse former for behandling av personopplysningar, jf. personopplysningsloven §§ 25 og 26,*
- f) oppfyllelse av personopplysningslovens regler om melde- og konsesjonsplikt, jf. personopplysningsloven §§ 31 til 33.*

Databehandlere som behandler personopplysningar på oppdrag fra behandlingsansvarlige, skal behandle opplysningene i samsvar med rutiner behandlingsansvarlige har oppstilt.

§ 3-2. Dispensasjon

Datatilsynet kan dispensere fra hele eller deler av dette kapittelet når særlige forhold foreligger.

Datatilsynet har laga rettleiarar om internkontrollplikta:

http://www.datatilsynet.no/templates/article_1712.aspx Personopplysningslova ligg under Justis- og beredskapsdepartementet.

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Kommuneplikter. Helsetenester (utval)

Lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m.:

§ 3. Plikt til å opprette internkontrollsystem og tilsyn med at det føres internkontroll

Enhver som yter helse- og omsorgstjenester skal etablere et internkontrollsystem for virksomheten og sørge for at virksomhet og tjenester planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lover og forskrifter.

Fylkesmannen skal påse at alle som yter helse- og omsorgstjenester har etablert internkontrollsystem og fører kontroll med sin egen virksomhet på en slik måte at det kan forebygge svikt i tjenestene.

Lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.

§ 3-1 tredje ledd:

Kommunens ansvar etter første ledd innebærer plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift. Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om pliktens innhold.

Forskrift 20. desember 2002 nr. 1731 om internkontroll i sosial- og helsetjenesten (tilsynslova § 7, helsepersonellova § 16, andre ledd, khl § 1-3 annet ledd, tannhl § 1-3a og sotjl § 2-1 tredje ledd):

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bidra til faglig forsvarlige sosial- og helsetjenester og at sosial- og helselovgivningen oppfylles gjennom krav til systematisk styring og kontinuerlig forbedringsarbeid i tjenestene.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder de virksomheter som omfattes av helselovgivningen og er pålagt internkontrollplikt etter lov om statlig tilsyn med helsetjenesten § 3. I tillegg omfattes de virksomheter som er pålagt plikt etter lov om sosiale tjenester jf. § 2-1, og private institusjoner og private boliger med heldøgns omsorgstjenester, jf. § 7-10.

§ 3. Internkontroll

I denne forskriften betyr internkontroll systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av sosial- og helselovgivningen.

§ 4. Innholdet i internkontrollen

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å etterleve krav fastsatt i eller i medhold av sosial- og helselovgivningen.

Internkontroll innebærer at den/de ansvarlige for virksomheten skal:

- a) beskrive virksomhetens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet samt hvordan virksomheten er organisert. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,*
- b) sikre tilgang til aktuelle lover og forskrifter som gjelder for virksomheten,*
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor det aktuelle fagfeltet samt om virksomhetens internkontroll,*
- d) sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,*
- e) gjøre bruk av erfaringer fra pasienter/tjenestemottakere og pårørende til forbedring av virksomheten,*
- f) skaffe oversikt over områder i virksomheten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,*
- g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av sosial- og helselovgivningen,*
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i virksomheten.*

§ 5. Dokumentasjon

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse.

Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig.

Forskrift 27. juni 2003 nr. 792 om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenestene i kommunene og etter lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (khl § 6-9 og sotjl §§ 2-1 tredje ledd og 4-6):

§ 1. Formål

Forskriften skal bidra til å sikre at personer som mottar pleie- og omsorgstjenester etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven får ivaretatt sine grunnleggende behov med respekt for det enkelte menneskets selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel.

§ 2. Virkeområde

Forskriften kommer til anvendelse ved kommunens gjennomføring av pleie- og omsorgstjenester, uavhengig av hvor tjenesten utføres. Dersom deler av disse tjenestene utføres av private, skal kommunen ved avtale sikre seg at denne forskriften også blir fulgt i den private partens utførelse av tjenestene.

§ 3. Oppgaver og innhold i tjenestene

Kommunen skal etablere et system av prosedyrer som søker å sikre at:

- *tjenesteapparatet og tjenesteyterne kontinuerlig tilstreber at den enkelte bruker får de tjenester vedkommende har behov for til rett tid, og i henhold til individuell plan når slik finnes*
- *det gis et helhetlig, samordnet og fleksibelt tjenestetilbud som ivaretar kontinuitet i tjenesten*
- *brukere av pleie- og omsorgstjenester, og eventuelt pårørende/verge/hjelpeverge, medvirker ved utforming eller endring av tjenestetilbudet. Den enkelte bruker gis medbestemmelse i forbindelse med den daglige utførelse av tjenestene.*

For å løse de oppgaver som er nevnt foran skal kommunen utarbeide skriftlige nedfelte prosedyrer som søker å sikre at brukere av pleie- og omsorgstjenester får tilfredsstillende grunnleggende behov. Med det menes bl.a.:

- *oppleve respekt, forutsigbarhet og trygghet i forhold til tjenestetilbudet*
- *selvstendighet og styring av eget liv*
- *fysiologiske behov som tilstrekkelig næring (mat og drikke), variert og helsefremmende kosthold og rimelig valgfrihet i forhold til mat*
- *sosiale behov som mulighet for samvær, sosial kontakt, fellesskap og aktivitet*
- *følge en normal livs- og døgnrytme, og unngå uønsket og unødig sengeopphold*
- *mulighet for ro og skjermet privatliv*
- *få ivaretatt personlig hygiene og naturlige funksjoner (toalett)*
- *mulighet til selv å ivareta egenomsorg*
- *en verdig livsavslutning i trygge og rolige omgivelser*
- *nødvendig medisinsk undersøkelse og behandling, rehabilitering, pleie og omsorg tilpasset den enkeltes tilstand*
- *nødvendig tannbehandling og ivaretatt munnhygiene*
- *tilbud tilrettelagt for personer med demens og andre som selv har vanskelig for å formulere sine behov*
- *tilpasset hjelp ved måltider og nok tid og ro til å spise*
- *tilpasset hjelp ved av- og påkledning*
- *tilbud om eget rom ved langtidsopphold*
- *tilbud om varierte og tilpassede aktiviteter.*

Rettleiarar om internkontroll i helsetenesta

- IS – 1183 Hvordan holde orden i eget hus - Internkontroll i sosial- og helse-tjenesten (Shdir)
- IS – 1201 Kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene – Veileder til forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven (Shdir)

Kommuneplikt. Vaksinasjonsprogram

FOR 2009-10-02 nr 1229: Forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram:

§ 8. Internkontroll

Kommunens vaksinasjonstilbud etter denne forskrift skal omfattes av internkontrollsystemet etter forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten.

Kommuneplikt. Tuberkulosekontroll

FOR 2009-02-13 nr 205: Forskrift om tuberkulosekontroll:

§ 4-1. Kommunens oppgaver

Kommunen har ansvaret for etablering, tilrettelegging og oppfølging av sitt tuberkulosekontrollprogram, jf. § 2-1 til § 2-3.

Kommunen skal sørge for at tuberkulosekontrollprogrammet utformes, iverksettes og vedlikeholdes som en del av kommunens internkontrollsystem.

Kommuneplikt. Tannhelse

Lov 3. juni 1983 nr. 54 om tannhelsetjenesten (tannhl) § 1-3a:

§ 1-3a. (Tilrettelegging m.v.)

Fylkeskommunen skal planlegge, organisere og legge til rette for at fylkeskommunen, tannhelsetjenesten og helsepersonell kan oppfylle krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om pliktens innhold.

Kommuneplikter. Ei rekke forskrifter

- Forskrift 3. april 2003 nr. 450 om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten § 4-1 (khl § 1-3 femte ledd og smittevernlova § 3-8 første ledd)
- Forskrift 17. juni 2005 nr. 610 om smittevern i helsetjenesten kapittel 2 (smittevernlova §§ 4-7 og 7-11, khl §1-3 femte ledd og helseregisterlova § 6 tredje ledd)

Kommuneplikt. Folkehelse

Lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid (fhl) § 30

§ 30. Internkontroll

Kommunen og fylkeskommunen skal føre internkontroll for å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av loven her overholdes.

Kommunenes tilsyn med virksomhet og eiendom i henhold til § 9 skal dokumenteres særskilt, herunder uavhengighet og likebehandling i tilsynet.

Aktørplikt. Miljøretta helsevern

Forskrift 25. april 2003 nr. 486 om miljørettet helsevern § 12 (fhl § 2 tredje ledd, § 8 annet ledd, § 10 første og fjerde ledd og § 26.):

§ 12. Ansvar og internkontroll

Den ansvarlige for en virksomhet eller en eiendom skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll for å påse at kravene i kapittel 3 og kapittel 4 etterleves. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve kravene i denne forskriften.

Plikten til internkontroll etter første ledd omfatter ikke boliger og fritidseiendommer.

Forskrift 1. desember 1995 nr. 928 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 (fhl § 8 annet ledd, § 10 første og fjerde ledd og tobakkskadeloven § 6 åttende ledd):

§ 4. Ansvar. Internkontroll

Leder av virksomheten har ansvar for å påse at bestemmelsene i eller i medhold av denne forskrift overholdes, og skal rette seg etter de pålegg som kommunestyret til enhver tid gir.

Virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem.

Andre aktørplikter

- Lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakkskader (tobskl) § 12 fjerde ledd
- Forskrift 13. juni 1996 nr. 592 for badeanlegg, bassengbad og badstu mv. § 4 (fhl §§ 8 og 10)
- Forskrift 21. desember 2000 nr. 1406 om skadedyrbekjempelse § 5-1, jf. § 1-3 nr. 6 (fhl § 8 og § 10 første og fjerde ledd og smittevernlova §§ 4-1, 4-10 og 7-11)
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann § 5 (matlova § 5, § 7, § 14, § 21, § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, helseberedskapsloven § 2-2 fjerde og femte ledd og folkehelseloven § 8 annet ledd og § 10 annet og fjerde ledd).
- Forskrift 29. oktober 2010 nr. 1380: Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften) § 15 (strålevernloven § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 12, § 13, § 14, § 15, § 17 og § 18)

Rettleiarar og anna der internkontroll er omtalt

- Veileder til internkontroll (IK-mat) (Mattilsynet)
http://www.mattilsynet.no/regelverk/veiledere/mat/veileder_til_internkontroll_ik_mat_8153
- Merknader til tobaksskadeloven (I-1089 B, Helse- og omsorgsdepartementet)
- Rundskriv om krav til godkjenning av skadedyrbekjempere (I-10/2002, Folkehelseinstituttet/Helse- og omsorgsdepartementet)
- Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. (IS-2619, Helsedirektoratet)
- Veileder i miljørettet helsevern (IS-1104, Helsedirektoratet)
- Merknader til forskrift om badeanlegg, bassengbad og badstu m. v. (I-0862, Helsetilsynet)
- Forebygging av legionellasmitte – en veiledning (Folkehelseinstituttet)

- Kommunenes tilsyn med virksomheter som skal etterleve regelverkskrav innen miljørettet helsevern (IK-2705, Helsetilsynet)
- Kommunens tilsyn med miljø og helse: tilsyn med små virksomheter (IK-2736, Helsetilsynet)
- Nasjonale mål, hovedprioriteringer og tilskudd 2008, fellesrundskriv til kommunene, fylkesmennene, og de regionale helseforetak og fylkeskommunene (IS-1/2008), sjå punkt 2.8.2 om at Fylkesmannen skal følgje opp kvalitetsarbeidet og forvaltningspraksisen til kommunane.
- Embetsoppdrag fylkesmannen 2008: Bl.a. gitt oppdrag under pkt 86.5: "Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten."
- IS-9/2008 Rundskriv – Legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp (Hdir)
- "Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i Sosial- og helsetjenesten (IS -1162)"

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

Kommuneplikt. Brann- og eksplosjonsvernlova §10

§ 10. Dokumentasjon

Kommunen skal dokumentere at plikten etter § 9 første, annet og tredje ledd er oppfylt. Dokumentasjonen inkludert risiko- og sårbarhetsanalysen og eventuelle avtaler inngått etter § 9 fjerde ledd, skal sendes sentral tilsynsmyndighet. Departementet kan gi forskrifter om dokumentasjonsplikten.

Brann- og eksplosjonsvernlova § 10 krev at kommunane dokumenterer korleis pliktene etter § 9 i lova blir oppfylte:

§ 9. Etablering og drift av brannvesen

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor.

Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.

To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet. Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.

Departementet kan gi forskrifter om etablering og drift av brannvesenet, og om krav til personellet kvalifikasjoner.

Aktørplikter. Brann- og eksplosjonsvernlova

Brann- og eksplosjonsvernlova § 8 har eit krav om internkontroll for å sikre at krav i lova eller heimla i lova blir følgde. Dette blir omtalt som "systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll)". Føresegna krev at "Det skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndighetene at loven, forskrifter og enkeltvedtak blir etterlevet."

Som eigar av bygg og liknande skal kommunen "sørge for at brannsikkerheten er tilfredsstillende dokumentert. Dokumentasjonen skal omfatte tekniske og organisatoriske tiltak, herunder vedlikeholds- og interne kontrollrutiner," sjå § 3-1 i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn <http://www.lovdata.no/for/sf/jd/td-20020626-0847-003.html#3-1> Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap har laga ein rettleiar om forskrift om brannførebyggjande tiltak: <http://www.dsb.no/Global/Publikasjoner/2004/Veiledning/Fobtotlav.pdf>.

Aktørplikt. Personopplysningslova § 14

§ 14. Internkontroll

Den behandlingsansvarlige skal etablere og holde vedlike planlagte og systematiske tiltak som er nødvendige for å oppfylle kravene i eller i medhold av denne loven, herunder sikre personopplysningenes kvalitet.

Den behandlingsansvarlige skal dokumentere tiltakene. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for medarbeiderne hos den behandlingsansvarlige og hos databehandleren. Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for Datatilsynet og Personvernemnda.

Kongen kan gi forskrift med nærmere regler om internkontroll.

Forskrifta til personopplysningslova blir forvalta av Fornyings, administrasjons- og kyrkjedepartementet. Datatilsynet ligg under FAD.

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

Kommuneplikt. Generelt krav om internkontroll

Kommunelova § 23 nr. 2 andre setning stiller eit generelt krav om internkontroll til administrasjonssjefen i kommunar og fylkeskommunar:

§ 23. Administrasjonssjefens oppgaver og myndighet.

1. Administrasjonssjefen er den øverste leder for den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret eller fylkestinget fastsetter.

2. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. (...)

Kommunane og fylkeskommunane får sine inntekter hovudsakeleg frå skatt, rammetilskott frå staten og øyremerka tilskott frå staten. Kravet i kommunelova § 23 om internkontroll gjeld sjølvstøtt forvaltninga av alle slike midlar. Det vil likeeins vera slik at kravet om internkontroll også gjeld øyremerka tilskott som kommunane og fylkeskommunane forvaltar for vidare utdeling til andre mottakarar, til dømes tilskott innan distrikts- og regionalpolitikken.

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Kommuneplikt. Opplæringslova

§ 9a-4. Systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane (internkontroll)

Skolen skal aktivt drive eit kontinuerleg og systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av dette kapitlet blir oppfylte. Skoleleiinga har ansvaret for den daglege gjennomføringa av dette. Arbeidet skal gjelde det fysiske så vel som det psykososiale miljøet.

§ 13-10. Ansvarsomfang

Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, under dette å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal kunne oppfyllest.

Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte. Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatata frå desse vurderingane og nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-1 fjerde ledd. Som ein del av oppfølgingsansvaret skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane.

FOR-2006-06-23-724 Forskrift til opplæringslova:

§ 2-1. Skolebasert vurdering

Skolen skal jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Skoleeigaren har ansvar for å sjå til at vurderingane blir gjennomført etter føresetnadene.

Utdanningsdirektoratet har i samarbeid med KS utarbeidd ein rettleiar til opplæringslova § 13-10. <http://udir.no/Brosjyrer/Veileder-om-kravet-til-skoleeieres-forsvarlige-system/> Utdanningsdirektoratet har vidare utarbeidd ein rettleiar til kapittel 9a i opplæringslova som omtalar plikta til internkontroll i opplæringslova § 9a-4, <http://www.udir.no/upload/Rundskriv/2010/Udir-2-2010.pdf> Ein generell rettleiar om skolemiljøet er utarbeidd av KD, http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/lover_regler/reglement/2006/veileder-til-opplaringsloven-kapitel-9a-.html?id=437836

Aktørplikt. Opplæringslova – lærebedrift

§ 4-7. Internkontroll i den enkelte lærebedrifta

Lærebedrifta skal ha intern kvalitetssikring, slik at lærlingen eller lærekandidaten får opplæring i samsvar med lova her og forskrifta til denne. Ein eller fleire representantar for arbeidstakarane skal saman med den eller dei faglege leiarane jamleg sjå til at lærebedrifta følgjer pliktene etter opplæringslova med forskrift.

Lærebedrifta skal årleg rapportere til fylkeskommunen om opplæringa av lærlingar og læreandidatar. Departementet kan gi nærmare forskrifter om rapporteringsplikta til lærebedrifta.

EVALUERING AV GJELDANDE REGLAR

Departementa blei spurde om reglane om internkontroll retta mot kommunane er evaluerte. Ingen av departementa opplyste om evalueringar.

REGULERING AV KOMMUNAL INTERNKONTROLL I NORDEN

I samband med oppdateringa av kartlegginga i 2011 spurte KRD søsterdepartementa i Danmark, Sverige og Finland om den statlege reguleringa av internkontroll i kommunane der.

Inntrykket frå Danmark (Indenrigs- og sundhetsministeriet, Finansministeriet), Finland (Finansministeriet) og Sverige (Finansdepartementet) er at kommunelovene (høvesvis den kommunale styrelseslov, kommunallagen og kommunallagen) berre gjev ei overordna regulering av rekneskapsrevisjonen i kommunane, ikkje av den administrative internkontrollen. Det blir slått fast at kommunestyret (og i Sverige nemndene) har eit tilsynsansvar med den kommunale verksemda. Heller ikkje på sektorområda er den administrative internkontrollen regulert inngående.

I den finske kommunallagen er ansvaret for internkontrollen eksplisitt lagt til leiinga (koncernledning og direktion), medan i den svenske kommunallagen er ansvaret lagt til nemndene. I begge lover er internkontrollen omtala som ei oppgåve i revisjonsarbeidet. Reguleringa er kortfatta og overordna.

Det har berre kome informasjon om skulesektoren i Finland. Inntrykket er at internkontrollen ikkje er detaljert regulert. Derimot har kommunane ansvaret for å evaluere seg sjølve og tenestene (utvärdering). Eit døme frå lag om grunnleggande utbildung:

”Syftet med utvärderingen av utbildningen är att säkerställa att syftet med denna lag nås och att stödja en utveckling av utbildningen och förbättra förutsättningarna för inlärning.

Den som ordnar utbildningen skall också utvärdera den och bedöma vilken verkan utbildningen har samt delta i extern utvärdering av verksamheten.”

I tillegg til sjølvevalueringa kjem ekstern evaluering.